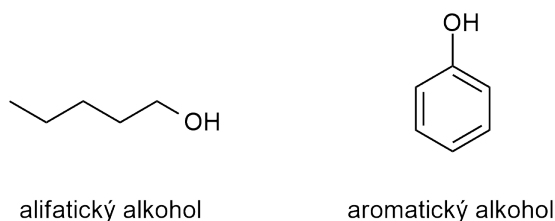

Organické názvosloví

Alkoholy

Mezi alkoholy zahrnujeme alifatické alkoholy a aromatické fenoly. Alkoholy jsou organické látky, které obsahují ve své struktuře hydroxylovou hlavní funkční skupinu $-OH$.

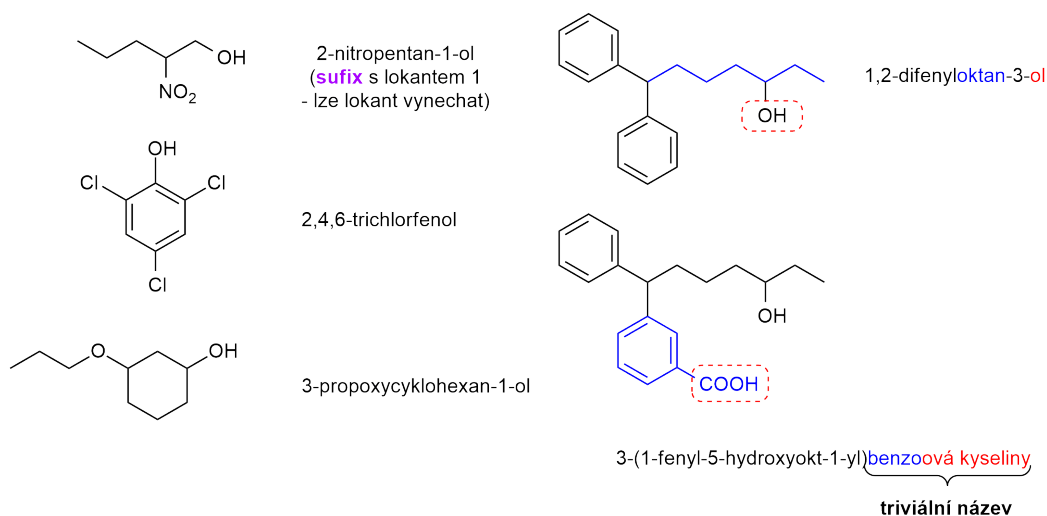
Obrázek 1: Příklady alkoholů.

Alkoholy jsou naší první skupinou obsahující prefix (předponu) a sufix (příponu). Zde se opět odkážeme na tabulku zmiňovanou v úvodu. Alkoholy se vyskytují v dolní části, jak můžete vidět zde:

Charaktristická skupina	vzorec	předpona	přípona
Alkoholy	$-OH$	hydroxy -	- ol
Thioly	$-SH$	sulfanyl -	- thiol
Aminy	$-NH_2$	amino -	- amin
Iminy	$=NH$	imino -	- imin
Hydraziny	$-NHNH_2$	hydrazino -	- hydrazin
Ethery	$-OR$	alkoxy -	
Sulfidy	$-SR$	alkylsulfanyl -	
Halogensloučeniny	$-X$	halogen -	
Nitrosoučeniny	$-NO_2$	nitro -	

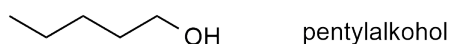
Tabulka 1: Umístění alkoholů v přehledu funkčních skupin.

Pokud se ve struktuře organické látky vyskytuje pouze $-OH$ skupina nebo $-OH$ skupina s další skupinou s nižší prioritou, budeme alkohol vyjadřovat pomocí přípony s příslušným lokantem. V případě výskytu jedné skupiny s vyšší názvoslovnou prioritou ve struktuře chemické sloučeniny, $-OH$ skupinu vyjádříme předponou s lokantem. Jako „méně“ důležitá skupina nemá přímý vliv na výběr základní struktury. Více informací o výběru základního skeletu a číslování naleznete opět v lekci č. 1. Demonstrujeme si následující pravidla na příkladech:

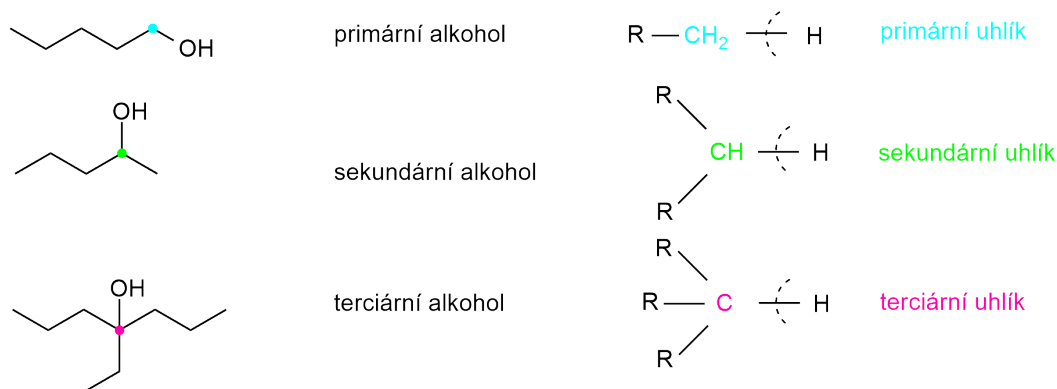
Obrázek 2: Příklady tvorby názvů alkoholů (vlevo) a volby základního skeletu (vpravo).

Pojmenovávat jednodušší organické struktury lze pomocí „opisného“ tvaru:

Obrázek 3: Ukázka „opisného“ názvosloví alkoholů.

Důležitým rozdělení u alkoholů je na primární, sekundární a terciární. Rozlišení se řídí podle uhlíku, kde je $-OH$ skupina navázána. Primární alkohol vzniká teoretickým odtržením vodíku z primárního uhlíku $-CH_3$ a navázáním $-OH$ skupiny. Stejným principem vzniká sekundární a terciární alkohol.

Obrázek 4: Primární, sekundární a terciární alkohol.

Autor: Jan Vrtílka